

Crna Gora
Agencija za zaštitu konkurencije
Savjet

Broj: 01-443/6
Podgorica, 18.12.2018. godine

OPŠTINA ŠAVNIK
N/r predsjedniku opštine Šavnik Mijomiru Vujačiću

Predmet: Mišljenje

Dana 19.11.2018. godine Agenciji za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „Agencija“) dostavljen je akt Opštine Šavnik, br. 02-031-4479 od 16.11.2018.godine, za dostavljanje mišljenja na Predlog Lokalnog energetskeg plana 2018-2027 godine.

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f stav 1 tačka 8 Zakona o zaštiti konkurencije(»Sl.list CG«, br. 44/12 i 13/18) i člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći (“Sl. list Crne Gore”, br. 12/18) u postupku ocjene usklađenosti po prijavi državne pomoći dostavljenoj od strane Opštine Šavnik, na osnovu Prijedloga mišljenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, dostavljenog shodno članu 22 stav 1 tačka 7 Zakona o zaštiti konkurencije, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Agencija smatra da je Predlog Lokalnog energetskeg plana 2018-2027, Opštine Šavnik usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći (“Sl. list Crne Gore”, br. 12/18).

OPIS

Pravni osnov za donošenje Lokalnog energetskeg plana Opštine Šavnik (u daljem tekstu: LEP) sadržan je u članu 12 Zakona o energetici („Službeni list Crne Gore“, broj 5/2016 i 51/2017“). Istim članom Zakona definisan je i sadržaj plana.

Lokalnim energetskeg planom jedinica lokalne samouprave definiše potrebe i način snabdijevanja energijom, mjere za efikasno korišćenje energije, kao i korišćenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije, a u skladu sa Strategijom razvoja energetike, Akcionim planom korišćenja energije iz obnovljivih izvora i Akcionim planom za energetskeg efikasnost.

Prihvaćeni koncept održivog razvoja opštine Šavnik obavezuje da se osmisle modeli odgovornije upotrebe energije kao resursa. Usvajanjem LEP-a kao službenog dokumenta upravo se postiže pokretanje inicijativa i realizacija aktivnosti na održivom upravljanju energentima i tzv. „zelenom“razvoju Opštine.

Naime, Zakonom o energetici definisana je obaveza izrade ovog dokumenta kako bi se na odgovarajući način sagledala pitanja snabdijevanja energijom, kao i mjere za njeno efikasno korišćenje. Obim i sadržaj Plana je u skladu sa Metodologijom izrade Lokalnih energetskih planova, Strategijom razvoja energetike i programima razvoja i korišćenja obnovljivih izvora energije, i odnosi se na period od 10 godina.

Jedno od posebnih pitanja koje je bilo predmet analize LEP-a je proizvodnja, prenos i distribucija energije i isto je svakako jedno od najvećih izazova za upravljanje u ovom sektoru. Elaboracija je obuhvatila pojedinačno energente: ugalj, drvo, električnu energiju, naftu i naftne derivate.

Ukazano je na energetske potencijale opštine Šavnik, posebno na moguće hidroenergetske objekte. Realizacija takvih projekata bi sigurno uveliko izmijenila perspektivu razvoja ovog kraja. Pored izgradnje hidroenergetskih objekata koja sama po sebi donose razvoj i zapošljavanje lokalnog stanovništva, izgradnja većih objekata bi sigurno otvorila nove prostore za razvoj turizma, trgovine, poljoprivrede itd.

Planskim dokumentima prepoznati su i drugi potencijali bazirani na korišćenju obnovljivih izvora energije (hidropotencijal, energija sunca i energija vjetra).

LEP-om je urađena analiza potrošnje energije po tipu energenta, prije svega električne energije i drvene biomase odnosno nafte i naftnih derivata. Pored ovakve analize u razmatranje je uzeto i korišćenje energenata po sektorima. U tom smislu obrađeni su generalno sektor zgradarstva sa svojim podsektorima (administrativne zgrade uprave i preduzeća, domaćinstva, usluge i javna rasvjeta i dr.) sektor saobraćaja sa svojim podsektorima (vozila u vlasništvu gradske uprave, javni prevoz i dr).

Referentni inventar emisija CO₂, predstavlja nesporni dio LEP-a i projekcije su bazirane na 2018. godini. Obuhvaćena su dva glavna izvora ove vrste zagađenja i to potrošnja električne energije i tečnih goriva. Urađena je i osnovna analiza mogućih intervencija radi povećanja energetske efikasnosti. Inventar takvih mjera je obuhvatio pet sektora finalne potrošnje energije u Opštini: zgradarstvo, saobraćaj i javnu rasvjetu, industriju i vodovod i kanalizaciju.

Urađena je i procjena buduće planirane potrošnje električne energije, a analiza energetskih potencijala lokalne samouprave obuhvatila je razmatranje mogućnosti proizvodnje energije i razvoja prenosa i distribucije na teritoriji Opštine, mogućnosti korišćenja mjera energetske efikasnosti, kao i sagledavanje potencijala i mogućnosti povećanja korišćenja obnovljivih izvora energije.

Poseban odjeljak dokumenta bavi se pitanjima mjera koje se moraju sprovesti kako bi se dostigli definisani ciljevi. Data je procjena opštih mjera i aktivnosti na smanjenju emisija CO₂, kao i pregled mjera u sektorima zgradarstva i saobraćaja.

Finansijska sredstva su nesporno jedan od najvažnih elemenata za sprovođenje ovog Plana i u tom smislu obrađeni su potencijalni izvori finansiranja, među kojima su i pojedini koji dosad nijesu korišćeni u Crnoj Gori (GEFF-Green Economy Financing Facility), a navedeni su i najbolji primjeri međunarodne prakse, koji bi trebali da posluže kao mogući obrasci za iznalaženje inovativnih rješenja za angažovanje investicija i primjenu drugačijih modela finansiranja projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije.

OCJENA

Rješenjem Komisije za kontrolu državne pomoći, br: 01-61/1 od 3. avgusta 2015. godine u analizi Zakona o energetici utvrđeno je da:

Zakonom o energetici obezbijedena je usklađenost s pravilima o državnoj pomoći, odnosno Zakonom o kontroli državne pomoći i Pravilnikom o listi pravila državne pomoći („Službeni list CG“, br. 35/14, 2/15, 38/15 i 20/16).

Odredbe Zakona o energetici kojim se utvrđuje podrška sektoru energije iz obnovljivih izvora definišu potrebu prethodne ocjene usklađenosti mjera podrške s pravilima o državnoj

pomoći, i u skladu sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći – Prilogom 2c - Smjernice o državnim pomoćima za zaštitu životne sredine i energiju za period 2014-2020, definišu obavezu sprovođenja konkurentnog postupka prikupljanja ponuda na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma, za dodjelu pomenutih mjera podrške.

Odredbe Zakona kojim se uređuju pitanja djelatnosti od javnog interesa i pružanja javnih usluga, usklađene su sa Pravilnikom o listi pravila državne pomoći – Prilogom 1b – Odluka Komisije od 20. decembra 2011. godine o primjeni člana 106 stav 2 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije na državne pomoći u obliku naknada određenim preduzetnicima, kojima je povjereno obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa, na način što je utvrđena obaveza postojanja akta o povjeravanju vršenja usluge od opšteg interesa, uspostavljanja parametara za obračun kompenzacije i izbjegavanje prekomjerne kompenzacije i vođenja odvojenog računovodstva.

Istim rješenjem Komisija za kontrolu državne pomoći je utvrdila da:

Član 9, član 10 i član 12 Zakona o energetici definišu obavezu dostavljanja strategije razvoja energetike, akcionih planova za sprovođenje strategije, kao i lokalnih energetske planova, na mišljenje organu uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći;

Član 18, koji se odnosi na obnovljive izvore energije, dopunjen je stavom koji definiše obavezu dostavljanja akcionog plana korišćenja energije iz obnovljivih izvora na mišljenje organu uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći;

Član 23, koji se odnosi na podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije, dopunjen je stavom koji definiše da se podsticajne mjere dodjeljuju u konkurentnom postupku prikupljanja ponuda na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma, osim za objekte za proizvodnju električne energije snage do 1MW za koje nije neophodno postojanje konkurentnog postupka;

Član 25, koji se odnosi na saradnju u postizanju obaveznog udjela energije, dopunjen je stavom koji definiše obavezu prethodnog dostavljanja ugovora o mehanizmu saradnje radi postizanja obaveznog udjela energije organu uprave nadležnom za kontrolu državne pomoći;

Član 88 dopunjen je stavovima koji se odnose na pružanje usluga od javnog interesa kojima se definiše postojanje akta o povjeravanju kojim se definiše vrsta i obim javne usluge, trajanje pružanja usluge kao i način obračuna kompenzacije, obavezno vođenje odvojenog računovodstva kako bi se izbjeglo prekomjerno i unakrsno subvencionisanje, kao i mandat Regulatorne agencije za energetiku (RAE) da vrši kontrolu najmenškog trošenja sredstava za uslugu od javnog interesa;

Član 103, koji se odnosi na povlašćene proizvođače, dopunjen je stavom koji definiše da će se status povlašćenog proizvođača dodjeljivati u konkurentnom postupku na osnovu jasnih, transparentnih i nediskriminatornih kriterijuma;

Član 170, koji se odnosi na izuzeće za novu infrastrukturu gasa, dopunjen je stavom koji definiše obavezu prethodnog dostavljanja odluke o odobrenju izuzeća nove infrastrukture za gas na mišljenje Komisiji za kontrolu državne pomoći;

Predlogom Lokalnog energetske plana 2018-2027 opštine Šavnik, u odjeljku 9. „Finansijska sredstva za realizaciju lokalnog energetske plana“ obrađeni su potencijalni izvori finansiranja među kojima su i pojedini koji dosad nijesu korišćeni u Crnoj Gori (GEFF), a navedeni su i najbolji primjeri međunarodne prakse, koji bi trebali da posluže kao mogući obrasci za iznalaženje inovativnih rješenja za angažovanje investicija i primjenu drugačijih modela finansiranja projekata energetske efikasnosti i obnovljivih izvora energije

Predlogom LEP-a 2018-2027 Opština Šavnik nije tretirala konkretne podsticajne mjere i/ili način finansiranja mjera energetske efikasnosti, kao ni konkretne projekte u tom smislu.

Ipak, u LEP-u dat je predlog mjera za povećanje energetske efikasnosti, i to:

1. Energetski menadžment;
2. Edukacija i transfer znanja;

3. Izrada registra zgrada;
4. Ugradnja energetske efikasne rasvjete (u opštinskim zgradama i javna rasvjeta);
5. Programi podrške za stanovništvo;
6. Programi podrške za pravna lica;
7. Podrška za proizvodnju biomase;
8. Ugradnja solarnih panela na krovu zgrade Opštine;
9. Rekonstrukcija obrazovnih objekata.

Predlog finansiranja ovih mjera su donacije međunarodnih organizacija, podsticaji Vlade i/ili lokalne samouprave i finansijski i ekonomski održive investicije u EE/OIE (energetska efikasnost/obnovljivi izvori energije).

U skladu sa navedenim, Agencija smatra da dostavljeni LEP opštine Šavnik za period 2018-2027 ne predstavlja državnu pomoć u smislu odredaba Zakona o kontroli državne pomoći.

Međutim, mjere sadržane u LEP-u potencijalno mogu predstavljati državnu pomoć, pa je opština Šavnik obavezna da prilikom donošenja/usvajanja predloženih mjera za povećanje energetske efikasnosti (naročito mjera 5-8) iste prijavi Agenciji na ocjenu usklađenosti sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović